

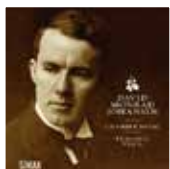


Debussy *Première Rhapsodie*;
Crusell Klarinettkonsert nr. 2, op. 5;
Mikalsen Klarinettkonsert*
 Bjørn Nyman (klarinet);
 Kringkastingsorkesteret, dir. Olari Elts,
 *Thomas Søndergaard
 Lawo Classics LWC1099
 (63 minutter) 1 2 3 4 5 6

Jeg tviler på at innspillingene her av Debussy og Crusell – hvor elegante de enn er – er det som kan trekke tilhørere

til denne utgivelsen. Det er den første innspillingen av klarinettkonserten fra 2009 av Jan Erik Mikalsen (f. 1979) som er interessevekkende. Og med god grunn. Den representerer en vesentlig utvidelse av klarinett-repertoaret, og ikke bare gjennom sitt omfang (den er en halvtime lang, som er litt av et blåsl!). Jeg merket faktisk at selve detaljrikdommen i orkestreringen trenger flere gangers lytting før de store spennene begynner å bli tydelige – min første reaksjon var at de tre satsene er rike nok til å utgjøre tre ensatsige konserter. Orkestreringen har noe av Lutosławskis klarhet, det ressurssterkt koloristiske hos mer moderne østerrikere og tyskere som, la oss si, Widmann og

Larcher (etter min mening har Mikalsen et bedre øre enn Widmann), og en nordisk følsomhet for landskap og vidåpne områder. Dessuten finnes det en skarp humoristisk sans inni der et sted. Mikalsen skriver i CD-heftet: «Dette var mitt første virkelig store verk. Det tok meg lang tid å skrive, men jeg er stolt av det» – og det har han all grunn til. Jeg kan tenke meg at han er ganske fornøyd med spillet og innspillingen også.



Monrad Johansen
 Kvartett for klaver, fiolin, bratsj og cello, op. 26; Sonate for fiolin og klaver, op. 3; Scenemusikk til *Den store freden*; Kvintett for fløyte, to fioliner, bratsj og cello, op. 35
 Fragaria Vesca
 Simax PSC1334 (74 minutter)
 1 2 3 4 5 6

I forrige utgave av KM skrev jeg begeistret om Rune Alvers nylige Lawo-utgivelse av Monrad Johansens klavermusikk (LWC1101). Vel, denne nye CDen med kammermusikk er enda bedre. Den åpner

med klaverkvintetten han skrev mens han sonet i Illeu fengsel etter andre verdenskrig på grunn av sitt samarbeid med Quisling-regimet. Tydeligvis studerte han Beethovens partiturer mens han satt inne, men kvartetten klinger mer som et amalgam av Brahms og Reger – og den er nesten sammenlignbar i kvalitet, yrende av driv og personlighet. Den tidligere (1913) fiolinsonaten er nesten like imponerende: slektskapet med Grieg er åpenbart, og Ivar Roger Hansen legger til «Inspirasjonen fra Hurums sonate er tydelig», men der tror jeg han venter seg litt mye av sine lesere. Begge verk er blant den fineste norske kammermusikken jeg har hørt på årevis. De fem korte preludiene fra scenemusikken til Hulda Garborgs *Den store freden* (1925 – aldri fremført på scenen), arrangert for to

fioliner, cello og klaver, benytter materiale fra Carlos Troyers *Traditional Songs of the Zuni Indians* (de bor i New Mexico), men de har klart å plukke opp en norsk aksent underveis. Den korte fløytekvintetten fra 1967 er tørrere, bitrere, vittig, men litt på skjeve, ikke helt nyklassisk i sin kvasi-formalitet. *Fragaria Vesca*, grunnlagt i 2006 av Tor Johan Bøyen, med en internasjonal miks av musikere, spiller blendende i alle fire verk – hvorav scenemusikken og klaverkvintetten er innspilt for første gang. Simax-klangen er fra øverste hylle og Ivar Roger Hansens tekst i CD-heftet er interessant når det gjelder bakgrunnen for hvert av verkene (skjønt han er mindre imøtekommende i tellekant-analysene man forventer ved en slik anledning.) En tvers igjennom utmerket utgivelse.



Strauss arr. Honeck/Ille *Elektra: Suite*;
Strauss arr. Rodzinski *Der Rosenkavalier: Suite*
 Pittsburgh Symphony Orchestra,
 dir. Manfred Honeck
 Reference Recordings FR-722SACD
 (59 minutter) 1 2 3 4 5 6

Den forrige Honeck/Pittsburgh-innspillingen fra Reference Recordings – en strålende tolkning av Tsjajkovskijs sjetten symfoni, sammen med en herlig fantasi fra Honecks egen hånd over Dvořáks opera *Rusalka* (FR-720SACD) – var en klanglig ekstravaganse, en utstilling av fantastisk spill fra Pittsburgh-musikerne, i lyd av aller beste kvalitet. Vel, her gjentar de suksessen med en suite fra *Elektra*, utformet av Honeck og gjennomført av den tsjekkiske komponisten Tomáš Ille, innspilt her for første

gang, sammen med den mer kjente konsertsuiten fra *Der Rosenkavalier* av dirigenten Artur Rodzinski. Spillet og innspillingen er like overveldende intenst her, og musikken spenner fra mørk sjokolade-rikdom i *Rosenkavalierens* valser til brennende ondskap i *Elektra*-materialet. I sin artikkel i CD-heftet sier Honeck at han ikke vet hvorfor ingen har skrevet en suite over *Elektra* før, men det han og Ille har skapt her, blir antagelig en konsertfavoritt i løpet av meget kort tid.